

EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2016.9.14.
COM(2016) 595 final

2016/0279 (COD)

Javaslat

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS RENDELETE

egyes, szerzői jog és szomszédos jogok védelme alá tartozó művek és más tartalmak hozzáférhető formátumú példányainak az Unió és harmadik országok közötti, a vakok, látássérültek és nyomtatott szöveget használni képtelen személyek érdekét szolgáló nemzetközi cseréjéről

INDOKOLÁS

1. A JAVASLAT HÁTTERE

• A javaslat indokai és céljai

A javasolt rendelet lehetővé teszi, hogy az Unió eleget tegyen a vakok, látássérültek és nyomtatott szöveget használni képtelen személyek megjelent művekhez való hozzáféréseinek megkönnyítéséről szóló marrákési szerződés (a továbbiakban: a marrákési szerződés) szerinti nemzetközi kötelezettségének. A marrákési szerződést 2013-ban fogadták el a Szellemi Tulajdon Világszervezete (a továbbiakban: WIPO) keretében azzal a céllal, hogy világszerte megkönnyítse a hozzáférhető formátumú könyvek és egyéb nyomtatott anyagok elérhetőségét és nemzetközi cseréjét. A marrákési szerződést az Unió 2014 áprilisában írta alá¹. A szerződés előírja a részes feleknek, hogy a szerzői jog és a szomszédos jogok tekintetében alkalmazzanak kivételeket, illetve korlátozásokat a vakok, látássérültek és nyomtatott szöveget használni képtelen személyek javára, valamint lehetővé teszi a könyvek, hangoskönyvek és más nyomtatott anyagok különleges formátumú példányainak nemzetközi cseréjét a szerződéshez csatlakozott országok között.

Az Unió így politikai kötelezettségvállalást tett a szerződés végrehajtására, amit azóta a Tanács és az Európai Parlament is megerősített. A Bizottság 2014 októberében tanácsi határozatra irányuló javaslatot terjesztett elő a marrákési szerződés Unió általi ratifikálása érdekében. 2015 májusában a Tanács az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 241. cikke alapján kérelmet nyújtott be a Bizottsághoz, amelyben hangsúlyozta teljes körű elkötelezettségét a marrákési szerződés mielőbbi hatályba lépése mellett és felkérte a Bizottságot, hogy késedelem nélkül nyújtson be jogalkotási javaslatot az uniós jogi keretnek a szerződéssel összhangban történő módosítására.

A marrákési szerződés kedvezményezettjei – a vakok, látássérültek és nyomtatott szöveget használni képtelen személyek – számos akadályba ütköznek a szerzői és szomszédos jogok védelme alá tartozó könyvekhez és egyéb nyomtatott anyagokhoz való hozzáférés tekintetében. A nyomtatott szöveget használni képtelen személyek számára hozzáférhető formátumú könyvek elérhetősége a becslések szerint 7 %² és 20 %³ között mozog annak ellenére, hogy a digitális technológia nagy mértékben megkönnyíti a hozzáférhető közzétételt⁴. A hozzáférhető formátumok közé tartozik a Braille-írás, a nagyított betűs nyomtatás, a speciális navigációs e-könyvek és hangoskönyvek, a hangalámondás és a rádiós műsorszolgáltatás.

A marrákési szerződés kötelezi a szerződő feleket, hogy egyfelől hozzák összhangba belső jogi rendelkezéseiket a szerződéssel, másfelől tegyék lehetővé a hozzáférhető formátumú, nemzeti kivételek és korlátozások értelmében előállított példányok nemzetközi cseréjét a szerződéshez csatlakozott harmadik országokkal. A marrákési szerződés Unión belüli végrehajtása érdekében az [...] irányelv kötelező kivétel bevezetését írja elő a tagállamoknak a jogosultak egyes, uniós szinten harmonizált jogai tekintetében a kedvezményezett személyek

¹ A Tanács 2014. április 14-i 2014/221/EU határozata a vakok, látássérültek és nyomtatott szöveget használni képtelen személyek megjelent művekhez való hozzáféréseinek megkönnyítéséről szóló marrakeshi szerződésnek az Európai Unió nevében történő aláírásáról (HL L 115., 2014.4.17., 1. o.)

² LISU for the Royal National Institute of Blind People (RNIB), 'Availability of accessible publications - 2011 update' (Vakok Királyi Nemzeti Intézete, Könyvtári és információs statisztikai egység: „A hozzáférhető kiadványok elérhetősége – 2011-es változat”), 2011. október

³ Catherine Meyer-Lereculeur 'Exception 'handicap' au droit d'auteur et développement de l'offre de publications accessibles à l'ère numérique' („»Fogyatékosági« kivétel a szerzői jog alól a digitális korban”), 2013. május

⁴ Ezek az adatok a hozzáférhető formátumok közül nem mindegyikre, csupán néhányra vonatkoznak.

érdekében, valamint hogy biztosítsák a különleges formátumú példányokhoz való hozzáférést a belső piacon. A javasolt rendelet célja a marrákési szerződés szerinti uniós kötelezettségek végrehajtása a hozzáférhető formátumú példányoknak az Unió és a marrákési szerződéshez csatlakozott harmadik országok közötti, a kedvezményezett személyek érdekét szolgáló cseréje tekintetében.

A javasolt rendelet ezért biztosítja azt a lehetőséget, hogy az [...] irányelvvel összhangban elfogadott nemzeti rendelkezéseknek megfelelően bármely tagállamban előállított, hozzáférhető formátumú példányokat exportálják a marrákési szerződéshez csatlakozott harmadik országokba. A rendelet ezenkívül lehetővé teszi a marrákési szerződéshez csatlakozott harmadik országokban a szerződésnek megfelelően előállított hozzáférhető formátumú példányoknak az Unióban található kedvezményezett személyek érdekében történő importálását. Az Unióban letelepedett kedvezményezett személyek és felhatalmazott szervezetek számára egyaránt elérhetővé kell tenni a szóban forgó példányokat, és lehetővé kell tenni, hogy ezen példányok terjesztése a belső piacon ugyanolyan feltételek mellett történjen, mint az [...] irányelvvel összhangban elfogadott nemzeti rendelkezéseknek megfelelően az Unióban előállított hozzáférhető formátumú példányoké.

A javasolt rendelet emellett összhangban van a fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló ENSZ-egyezményből (a továbbiakban: UNCRPD) eredő uniós kötelezettségekkel. A 2010/48/EK tanácsi határozat⁵ értelmében az Európai Unióra nézve 2011 januárja óta kötelező az említett egyezmény. Az UNCRPD rendelkezései tehát az uniós jogrend szerves részét képezik. Az UNCRPD rögzíti az információhoz való hozzáférés jogát és a fogyatékossgal élő személyeknek a kulturális életben másokkal azonos alapon való részvételhez való jogát. Az UNCRPD 30. cikke előírja a részes feleknek, hogy a nemzetközi joggal összhangban minden szükséges lépést tegyenek meg annak biztosítására, hogy a szellemi tulajdonjogokat védő jogszabályok ne jelentsenek észszerűtlen vagy megkülönböztetést okozó akadályt a fogyatékossgal élő személyek kulturális anyagokhoz történő hozzáféréseivel szemben. Az Európai Unió első jelentésére vonatkozó, 2015. szeptember 4-én elfogadott záró észrevételeiben⁶ a fogyatékossgal élő személyek jogaival foglalkozó ENSZ-bizottság arra ösztönözte az Uniót, hogy minél előbb hozza meg a marrákési szerződés végrehajtásához szükséges intézkedéseket.

- **Összhang a szabályozási terület jelenlegi rendelkezéseivel**

A javasolt rendelet egyes, szerzői jog védelme alá tartozó tartalmak hozzáférhető formátumú példányainak az Unió és a marrákési szerződéshez csatlakozott harmadik országok közötti cseréjére vonatkozik. Tehát az [...] irányelvvel együtt a marrákési szerződésnek az uniós jogrendben belüli végrehajtását szolgálja. A javasolt rendelet lesz az első olyan uniós jogszabály, amely célzottan a hozzáférhető formátumú példányoknak a kedvezményezett személyek érdekében történő nemzetközi cseréjére irányuló rendelkezéseket vezet be.

- **Összhang az Unió egyéb szakpolitikáival**

A javasolt rendelet – az [...] irányelvvel együtt – megfelel a fogyatékossgal élő személyek beilleszkedésével kapcsolatos, a fentiekben ismertetett uniós vállalásoknak és kötelezettségeknek. A rendelet összhangban van az Unió e területen meglévő egyéb jogszabályaival és szakpolitikáival.

⁵ A Tanács 2009. november 26-i 2010/48/EK határozata a fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló ENSZ-egyezménynek az Európai Közösség által történő megkötéséről (HL L 23., 2010.1.27., 35. o.)

⁶ CRPD/C/EU/CO/1, lásd: http://tbinternet.ohchr.org/Treaties/CRPD/Shared%20Documents/EUR/CRPD_C_EU_CO_1_21617_E.doc.

2. JOGALAP, SZUBSZIDIARITÁS ÉS ARÁNYOSSÁG

- **Jogalap**

A javaslat jogalapja az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 207. cikke.

- **Arányosság**

Az Uniónak teljesítenie kell a marrákési szerződés értelmében fennálló nemzetközi kötelezettségeit. E rendelet a hozzáférhető formátumú műveknek a marrákési szerződéshez csatlakozott harmadik országokkal történő cseréjére vonatkozóan az említett szerződésben foglalt rendelkezések végrehajtását szolgálja. Tekintettel arra, hogy a művek és más tartalmak hozzáférhető formátumú példányainak cseréje a szellemi tulajdon kereskedelmi vetületeit érinti, ilyen intézkedéseket csak uniós szinten lehet hozni. Ezért az egyetlen megfelelő jogi aktus a rendelet. Az Európai Unióról szóló szerződés 5. cikkében foglalt arányosság elvével összhangban ez a rendelet nem lépi túl az e cél eléréséhez szükséges mértéket.

- **A jogi aktus típusának megválasztása**

Az EUMSZ 207. cikkének megfelelően a javasolt aktus: rendelet.

3. AZ UTÓLAGOS ÉRTÉKELÉSEK, AZ ÉRDEKELT FELEKKEL FOLYTATOTT KONZULTÁCIÓK ÉS A HATÁSVIZSGÁLATOK EREDMÉNYEI

- **A jelenleg hatályban lévő jogszabályok utólagos értékelése / célravezetőségi vizsgálata**

A javasolt rendelet célja az uniós jog tekintetében fennálló, új nemzetközi kötelezettségek teljesítése. A szakpolitikai területen jelenleg hatályban lévő uniós jogszabályok visszamenőleges értékelése ezért ebben az összefüggésben nem releváns és nem szükséges. A kapcsolódó uniós szabályozásra vonatkozóan rendelkezésre álló információkat ugyanakkor figyelembe vette a Bizottság, különös tekintettel a nyilvános konzultációk eredményeire és a szakértői véleményekre.

- **Az érdekelt felekkel folytatott konzultációk**

A javasolt rendelet nemzetközi szintű rendelkezések végrehajtására irányul, ezért nem került sor külön konzultációra az érdekelt felekkel. Az uniós szerzői jogi szabályok felülvizsgálata tárgyában a Bizottság által 2013 decembere és 2014 márciusa között lefolytatott kiterjedt nyilvános konzultáció egyik szakasza, amely hivatkozott a marrákési szerződésre, a fogyatékossgal élő személyek érdekében bevezetett korlátozásokat és kivételeket, valamint a hozzáférhető formátumú művek elérhetőségét és terjesztését érintette⁷. A végfelhasználók, fogyasztók és intézményi felhasználók, többek között a fogyatékossgal élők érdekeit szolgáló szervezetek és a könyvtárak által kifejezett vélemények egyebek mellett rámutattak arra, hogy eltérőek a kivételekre és a korlátozásokra vonatkozó nemzeti rendelkezések, ami a jogbiztonság tekintetében bonyodalmakat okoz a nemzeti szerzői jogi kivételek és korlátozások értelmében előállított hozzáférhető formátumú példányok exportja, illetve importja során. Az intézményi válaszadók egyöntetűen azon a véleményen voltak, hogy a marrákési szerződés kielégítő módon kezelné ezeket a problémákat. A jogosultak és a közös jogkezelést végző szervezetek általában úgy vélték, hogy az uniós jogszabályokban

⁷ Jelentés az uniós szerzői jogi szabályok felülvizsgálatáról szóló nyilvános konzultációra kapott válaszokról, 2014. július, 61–63. o. http://ec.europa.eu/internal_market/consultations/2013/copyright-rules/index_en.htm

szabályozott opcionális kivételek és korlátozások nemzeti végrehajtása nem okoz nehézségeket. Azt is megjegyezték, hogy a jelenlegi piaci mechanizmusok alkalmasak a fogyatékossgal élő személyek művekhez való hozzáféréseinek hatékony kezelésére. A végfelhasználók, a fogyasztók és az intézményi felhasználók nem osztották ezt az álláspontot.

- **Szakértői vélemények beszerzése és felhasználása**

E javaslat elkészítése során külön szakértői vélemények beszerzésére nem került sor. A Bizottság figyelembe vett egy, a 2001/29/EK irányelv alkalmazásáról szóló, 2013-ban készült tanulmányt⁸, amely többek között az említett irányelv 5. cikke (3) bekezdésének b) pontjában említett, a fogyatékos személyek tekintetében opcionálisan alkalmazható uniós kivételek, illetve korlátozások alkalmazását értékelte tizenegy tagállamban.

- **Hatásvizsgálat**

A javasolt rendelet témája a marrákesi szerződés által a hozzáférhető formátumú példányoknak az Unió és harmadik országok közötti cseréjére kifejtett hatás, célja pedig az, hogy ezen a területen összhangba hozza az uniós jogot az említett szerződéssel. A minőségi jogalkotásra vonatkozó iránymutatás⁹ nem írja elő hatásvizsgálat elvégzését olyan esetben, amikor a Bizottságnak nincs mérlegelési jogköre az adott szakpolitikai területen.

- **Alapjogok**

A javasolt rendelet – az Európai Unió Alapjogi Chartájának (a továbbiakban: Charta) 26. cikkében foglaltakkal összhangban – támogatja a fogyatékossgal élő személyek jogát az önállóságuk, társadalmi és foglalkozási beilleszkedésük, valamint a közösség életében való részvételük biztosítását célzó intézkedésekre. A rendelet emellett az UNCRPD értelmében tett uniós vállalásokat is tükrözi. Az UNCRPD biztosítja a fogyatékossgal élő személyek számára az információhoz való hozzáférés jogát, valamint a kulturális, gazdasági és társadalmi életben másokkal azonos alapon való részvételhez való jogot. Mindezek fényében indokolt a jogosultak szellemi tulajdonjogainak a Chartában foglalt uniós kötelezettségekkel összhangban történő korlátozása¹⁰.

A javaslat korlátozott hatást gyakorolna a szerzői jogra mint tulajdonjogra, a Chartában¹¹ foglaltaknak megfelelően (17. cikk, (2) bekezdés). Ebben az összefüggésben meg kell jegyezni, hogy az [...] irányelv az e javaslatban meghatározott kedvezményezett személyek javára a szerzői jogi szabályok alóli kötelező jellegű kivételt vezetett be. E rendelet hatása ezért korlátozott lesz: a hozzáférhető formátumú példányoknak az Unió és a marrákesi szerződéshez csatlakozott harmadik országok közötti cseréjét fogja szabályozni.

4. KÖLTSÉGVETÉSI VONZATOK

A javaslat nincs hatással az uniós költségvetésre.

⁸ „Tanulmány az információs társadalomban a szerzői és szomszédos jogok egyes vonatkozásainak összehangolásáról szóló 2001/29/EK irányelv alkalmazásáról”, 2013. december, De Wolf and Partners, lásd: http://ec.europa.eu/internal_market/copyright/docs/studies/131216_study_en.pdf, p. 417 et seq.

⁹ SWD(2015) 111 final.

¹⁰ A Charta 52. cikkének (1) bekezdése értelmében a Chartában elismert szabadságok gyakorlása i. csak a törvény által; ii. és e jogok lényeges tartalmának tiszteletben tartásával korlátozható. Továbbá iii. „az arányosság elvére figyelemmel, korlátozásukra csak akkor és annyiban kerülhet sor, ha és amennyiben az elengedhetetlen és ténylegesen az Unió által elismert általános érdekű célkitűzéseket vagy mások jogainak és szabadságainak védelmét szolgálja.”

¹¹ HL C 83., 2010.3.30., 389. o.

5. EGYÉB ELEMEK

- **Végrehajtási tervek, valamint a nyomon követés, az értékelés és a jelentéstétel szabályai**

A minőségi jogalkotásra vonatkozó iránymutatásnak megfelelően, legkorábban öt évvel a rendelet alkalmazásának kezdetét követően a Bizottság elvégzi a rendelet értékelését és megküldi annak főbb eredményeit az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, valamint az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak, adott esetben a rendelet módosítására irányuló javaslatok kíséretében. A Bizottság egyúttal az [...] irányelv értékelését is elvégzi.

- **A javaslat egyes rendelkezéseinek részletes magyarázata**

Az 1. cikk meghatározza a javaslat tárgyát és hatályát. A javasolt rendelet egyes, szerzői jog vagy szomszédos jogok védelme alá tartozó művek és más tartalmak hozzáférhető formátumú példányainak az Unió és harmadik országok közötti, a marrákési szerződésnek megfelelő cseréjét szabályozza.

A 2. cikk meghatározza a javasolt rendelet alkalmazásában használandó fogalmakat: „mű vagy más tartalom”, „kedvezményezett személy”, „hozzáférhető formátumú példány”, „felhatalmazott szervezet”.

A 3. cikk a hozzáférhető formátumú példányoknak az Unióból harmadik országokba történő exportjára irányuló rendelkezéseket tartalmaz.

A 4. cikk a hozzáférhető formátumú példányoknak harmadik országokból az Unióba történő importjára irányuló rendelkezéseket tartalmaz.

Az 5. cikk a felhatalmazott szervezetek azon kötelezettségeit állapítja meg, amelyeket teljesíteniük kell a hozzáférhető formátumú példányoknak a harmadik országokkal folytatott cseréje során.

A 6. cikk a személyes adatok védelmére vonatkozó szabályokat határozza meg.

A 7. cikk meghatározza a rendeletnek a minőségi jogalkotás szabályaival összhangban történő értékelésének részleteit.

A 8. cikk meghatározza a rendelet hatálybalépésének, a 9. cikk pedig az alkalmazása kezdetének időpontját.

Javaslat

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS RENDELETE

egyes, szerzői jog és szomszédos jogok védelme alá tartozó művek és más tartalmak hozzáférhető formátumú példányainak az Unió és harmadik országok közötti, a vakok, látássérültek és nyomtatott szöveget használni képtelen személyek érdekét szolgáló nemzetközi cseréjéről

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 207. cikkére, tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

a jogalkotási aktus tervezete nemzeti parlamenteknek való megküldését követően, rendes jogalkotási eljárás keretében,

mivel:

- (1) A vakok, látássérültek és nyomtatott szöveget használni képtelen személyek továbbra is számos akadályba ütköznek a könyvekhez és egyéb nyomtatott anyagokhoz való hozzáférés tekintetében. Nemzetközi szinten is elismerik, hogy növelni kell a művek és más tartalmak szóban forgó személyek számára hozzáférhető formátumú példányainak számát, és javítani kell ezek forgalmazását és terjesztését. A vakok, látássérültek és nyomtatott szöveget használni képtelen személyek megjelent művekhez való hozzáféréseinek megkönnyítéséről szóló marrákesi szerződést (a továbbiakban: a marrákesi szerződés) az Unió nevében 2014. április 30-án írták alá¹². A szerződés előírja a szerződő feleknek, hogy a szerzői jog és a szomszédos jogok jogosultjainak kizárólagos jogai tekintetében alkalmazzanak kivételeket és korlátozásokat egyes művek és más tartalmak hozzáférhető formátumú példányainak előállítására és terjesztésére, valamint az említett hozzáférhető formátumú példányok nemzetközi cseréje tekintetében. A marrákesi szerződés kedvezményezettjei a vakok, látássérültek és az érzékelési vagy olvasási nehézséggel, többek között a diszlexiával küzdő személyek, akik ennek következtében képtelenek nyomtatott műveket a sérüléssel vagy nehézséggel nem küzdő személyekhez hasonlóan olvasni, továbbá azok, akik egyéb testi fogyatékoság miatt képtelenek könyvet tartani vagy lapozni, vagy az olvasást rendes esetben lehetővé tevő mértékben szemüket fókuszálni, illetve mozgatni.
- (2) az [...] irányelv célja a marrákesi szerződés szerinti uniós kötelezettségek összehangolt módon történő végrehajtása annak érdekében, hogy a kedvezményezettek számára elérhetőbbé váljanak a hozzáférhető formátumú példányok, valamint javuljon ezek terjesztése a belső piacon. Az irányelv kötelező kivétel bevezetését írja elő a tagállamoknak a jogosultak egyes, uniós szinten harmonizált jogai tekintetében. E rendelet célja a marrákesi szerződés szerinti kötelezettségek végrehajtása a

¹² A Tanács 2014. április 14-i 2014/221/EU határozata a vakok, látássérültek és nyomtatott szöveget használni képtelen személyek megjelent művekhez való hozzáféréseinek megkönnyítéséről szóló marrakeshi szerződésnek az Európai Unió nevében történő aláírásáról (HL L 115., 2014.4.17., 1. o.)

hozzáférhető formátumú példányoknak az Unió és a marrákesi szerződéshez csatlakozott harmadik országok közötti, a kedvezményezett személyek érdekét szolgáló exportja és importja tekintetében, valamint az említett exportálás és importálás feltételeinek meghatározása. Tekintettel arra, hogy a művek és más tartalmak hozzáférhető formátumú példányainak cseréje a szellemi tulajdon kereskedelmi vetületeit érinti, ilyen intézkedéseket csak uniós szinten lehet hozni. Az egyetlen megfelelő jogi aktus a rendelet.

- (3) A rendeletnek biztosítania kell azt a lehetőséget, hogy a könyveknek, folyóiratoknak, újságoknak, magazinoknak és egyéb írásoknak, kottáknak és más nyomtatott anyagoknak az [...] irányelvvel összhangban elfogadott nemzeti rendelkezéseknek megfelelően bármely tagállamban előállított, hozzáférhető formátumú példányait exportálják a marrákesi szerződéshez csatlakozott harmadik országokba. A hozzáférhető formátumok közé tartozik a Braille-írás, a nagyított betűs nyomtatás, az adaptált e-könyvek, a hangoskönyvek és a rádiós műsorszolgáltatás. A hozzáférhető formátumú példányoknak a nyomtatott szöveget használni képtelen személyek, illetve felhatalmazott szervezetek részére, harmadik országokban történő terjesztését, közvetítését és rendelkezésre bocsátását kizárólag az Unióban letelepedett felhatalmazott szervezetek végezhetik, nonprofit alapon.
- (4) E rendeletnek azt is lehetővé kell tennie, hogy az Unióban található kedvezményezett személyek, valamint az Unióban letelepedett felhatalmazott szervezetek a marrákesi szerződés végrehajtásának megfelelően előállított, hozzáférhető formátumú példányokat importáljanak harmadik országokból, illetve hozzáférjenek azokhoz. Lehetővé kell tenni, hogy a szóban forgó hozzáférhető formátumú példányok terjesztése a belső piacon ugyanolyan feltételek mellett történjen, mint az [...] irányelvnek megfelelően az Unióban előállított hozzáférhető formátumú példányoké.
- (5) A hozzáférhető formátumú példányok elérhetőségének javítása, valamint a művek és más tartalmak jogellenes terjesztésének megakadályozása érdekében a hozzáférhető formátumú példányok terjesztésével és rendelkezésre bocsátásával foglalkozó felhatalmazott szervezeteknek teljesíteniük kell bizonyos kötelezettségeket.
- (6) A személyes adatok e rendelet keretében történő feldolgozása során tiszteletben kell tartani az alapvető jogokat, ideértve a magán- és a családi élet tiszteletben tartásához és a személyes adatok védelméhez fűződő, az Európai Unió Alapjogi Chartájának 7. és 8. cikke szerinti jogot, továbbá meg kell felelni a 95/46/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvnek¹³, amely a személyes adatok feldolgozását szabályozza, és amelynek rendelkezései szerint a felhatalmazott szervezetek e rendelet keretei között, a tagállamok illetékes hatóságai, különösen a tagállamok által kijelölt független hatóságok felügyelete alatt végezhetik az adatfeldolgozást.
- (7) A fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló ENSZ-egyezmény (a továbbiakban: UNCPRD) biztosítja a fogyatékossgal élő személyek számára az információhoz való hozzáférés jogát, valamint a kulturális, gazdasági és társadalmi életben másokkal azonos alapon való részvételhez való jogot. Az UNCPRD előírja a részes feleknek, hogy a nemzetközi joggal összhangban minden szükséges lépést tegyenek meg annak biztosítására, hogy a szellemi tulajdonjogokat védő jogszabályok ne jelentsenek észszerűtlen vagy megkülönböztetést okozó akadályt a fogyatékossgal élő személyek kulturális anyagokhoz történő hozzáféréseivel szemben.

¹³ Az Európai Parlament és a Tanács 1995. október 24-i 95/46/EK irányelve a személyes adatok feldolgozása vonatkozásában az egyének védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról (HL L 281., 1995.11.23., 31. o.).

- (8) E rendelet tiszteletben tartja az alapvető jogokat, valamint az Európai Unió Alapjogi Chartájában elismert elveket. Ezt a rendeletet e jogokkal és elvekkel összhangban kell értelmezni és alkalmazni.

ELFOGADTA EZT A RENDELETET:

1. cikk
Tárgy és hatály

Ez a rendelet megállapítja egyes művek és más tartalmak hozzáférhető formátumú példányainak az Unió és a marákesi szerződéshez csatlakozott harmadik országok közötti, a jogosult engedélye nélkül történő, a vakok, látássérültek és nyomtatott szöveget használni képtelen személyek érdekét szolgáló nemzetközi cseréjére vonatkozó szabályokat.

2. cikk
Fogalommeghatározások

E rendelet alkalmazásában:

1. „mű vagy más tartalom”: bármely médiában, akár audio – mint például hangoskönyv – formátumban megjelent, vagy egyéb módon jogszerűen közzétett, szerzői jog vagy szomszédos jogok védelme alá tartozó, könyv, folyóirat, újság, magazin vagy egyéb írásos formában lévő mű, ideértve a kottákat és a kapcsolódó illusztrációkat;
2. „kedvezményezett személy”:
 - a) vak személy;
 - b) olyan személy, akinek látássérülése nem javítható olyan mértékben, hogy látásfunkciója lényegében megegyezzen az említett sérüléssel nem küzdő személyek látásfunkciójával;
 - c) olyan személy, aki érzékelési vagy olvasási nehézséggel küzd, ideértve a diszlexiát is, és aki ennek következtében képtelen nyomtatott műveket a sérüléssel vagy nehézséggel nem küzdő személyekhez hasonlóan olvasni; vagy
 - d) egyéb testi fogyatékoság miatt könyvet tartani vagy lapozni képtelen személy, valamint az olvasást rendes esetben lehetővé tevő mértékben szeméit fókuszálni, illetve mozgatni képtelen személy;
3. „hozzáférhető formátumú példány”: a megjelent mű vagy más tartalom formátumától eltérő módon vagy formában közzétett példány, amely a kedvezményezett személyek számára a művet vagy más tartalmat hozzáférhetővé teszi, többek között lehetővé téve, hogy a kedvezményezettek a látássérüléssel, illetve a 2. pontban említett bármely egyéb nehézséggel nem küzdő személyekhez hasonlóan, azonos kényelem mellett férjenek hozzá a műhöz vagy más tartalomhoz;
4. „felhatalmazott szervezet”: olyan szervezet, amely fő tevékenysége, illetve egyik fő tevékenysége vagy közérdekű feladata keretében nonprofit alapon oktatást, speciális képzést, akadálymentesített olvasási lehetőségeket vagy információkhoz való hozzáférést biztosít a kedvezményezett személyek számára.

3. cikk

A hozzáférhető formátumú példányok harmadik országokba történő exportja

A valamely tagállamban letelepedett felhatalmazott szervezetek az [...] irányelvvel összhangban elfogadott nemzeti jogszabályoknak megfelelően a marrákesi szerződéshez csatlakozott harmadik országokban letelepedett kedvezményezett személyek vagy felhatalmazott szervezetek körében terjeszthetik, közvetíthetik, illetve azok rendelkezésére bocsáthatják a hozzáférhető formátumú példányokat.

4. cikk

A hozzáférhető formátumú példányok harmadik országokból történő importja

A valamely tagállamban letelepedett kedvezményezett személyek vagy felhatalmazott szervezetek az [...] irányelvvel összhangban elfogadott nemzeti jogszabályoknak megfelelően importálhatják vagy egyéb módon megszerezhetik vagy elérhetik, majd felhasználhatják a marrákesi szerződéshez csatlakozott harmadik országokban letelepedett felhatalmazott szervezetek által kedvezményezett személyek vagy felhatalmazott szervezetek körében terjesztett, közvetített, illetve azok rendelkezésére bocsátott hozzáférhető formátumú példányokat.

5. cikk

A felhatalmazott szervezetek kötelezettségei

- (1) A 3. és a 4. cikkben említett tevékenységeket végző, valamely tagállamban letelepedett felhatalmazott szervezetek szavatolják, hogy:
 - a) kizárólag kedvezményezett személyek vagy felhatalmazott szervezetek körében terjesztik, illetve csak azok rendelkezésére bocsátják a hozzáférhető formátumú példányokat;
 - b) megteszik a megfelelő lépéseket a hozzáférhető formátumú példányok jogellenes többszörözésének, terjesztésének, közvetítésének és rendelkezésre bocsátásának visszaszorítása érdekében;
 - c) a műveket és más tartalmakat, továbbá azok hozzáférhető formátumú példányait kellő gondossággal kezelik, és azokról nyilvántartást vezetnek; valamint
 - d) adott esetben a weboldalaikon közzéteszik és frissítik az a)–c) pontban megállapított kötelezettségeknek való megfelelés módjára vonatkozó információkat.
- (2) A 3. és a 4. cikkben említett tevékenységeket végző, valamely tagállamban letelepedett felhatalmazott szervezetek kérésre bármely kedvezményezett személy vagy jogosult rendelkezésére bocsátják a következő információkat:
 - a) azon művek és más tartalmak jegyzéke, amelyek hozzáférhető formátumú példányaival rendelkeznek, és az elérhető formátumok; valamint
 - b) azon felhatalmazott szervezetek neve és adatai, amelyekkel a 3. és a 4. cikknek megfelelően hozzáférhető formátumú példányok cseréjét folytatja.

6. cikk

A személyes adatok védelme

A személyes adatok e rendelet keretében történő feldolgozását a 95/46/EK irányelvnek megfelelően kell végezni.

7. cikk

Felülvizsgálat

Legkorábban [five years after the date of application]-án/én a Bizottság elvégzi e rendelet értékelését és megküldi annak főbb eredményeit az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, valamint az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak, adott esetben a rendelet módosítására irányuló javaslatok kíséretében.

A tagállamok a Bizottság rendelkezésére bocsátják az értékelő jelentés elkészítéséhez szükséges információkat.

8. cikk

Hatálybalépés

Ez a rendelet az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő huszadik napon lép hatályba.

9. cikk

Az alkalmazás kezdetének időpontja

Ez a rendelet [date of transposition of Directive [...]] -tól/től alkalmazandó.

Ez a rendelet teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban.

Kelt Brüsszelben, -án/-én.

az Európai Parlament részéről
az elnök

a Tanács részéről
az elnök